

Koliko susrećemo djece, koja nemaju povjerenja ni u koga, kojima ne pomaže ni očeva niti majčina utjeha. A za stvaranje osobnosti to je povjerenje neprocjenjivo. Brod je grad u kojemu su djeca prosječno jako puno stradala: ljuljajući se na ljuljački, na šetnji sa psom, u igri, trčeći u sklonište, ili sakriveni u kutu podruma. Ne samo Hrvatskom, nego cijelim svijetom (ma koliko on bio za to nezainteresiran) odjekivat će vapaj djeteta za mamom, koja je poginula u kući što ju je pogodila »hrabra« srpska vojska raketama. U Brodu je poginulo 27 djece, a 65 ih je teško ranjeno. Na ovim »uspjesima« osobito čestitamo »najhrabrijoj vojsci na vascelom svetu«, srpskoj vojsci.

Da bismo zaštitili našu djecu koliko god je to moguće, Izvršno vijeće je tražilo od hrvatske Vlade da nam pomogne skloniti djecu u sigurnije krajeve Hrvatske. Oko 3000 djece smjestio je Stožer Civilne zaštite u Južnu Hrvatsku. Javile su se i neke europske države (Italija, Španjolska, Belgija, Češko-Slovačka), koje su također prihvatile djecu iz Broda, na čemu organizatorima iz tih zemalja svakako pripada naša velika zahvalnost.

Brođani smatraju da je Hrvatska tamo i u onom kraju, koji najviše trpi. Brod je trenutno takvo mjesto. Brod je Hrvatska i ugroženoj Hrvatskoj u Brodu trebaju pomoći svi Hrvati, da lakše izdrži sve patnje. Organizacija škole za brodske učenike u sigurnijim područjima Hrvatske, zadatak je i obveza cijelog hrvatskog naroda i hrvatske države.

Brođani su utemeljili zakladu »Brodski učenik«, čija je osnovna svrha školovanje učenika čiji su roditelji poginuli ili stradali u domovinskom ratu, te pomoć siromašnima, izrazito nadarenim učenicima.

POGINULA DJECA		RANJENA DJECA		POGINULI IZ OPĆINE BROD	
Dob	Broj djece	Dob	Broj djece	Vojnici i policajci	
0-6	5	0-6	9	Civili	242
7-10	7	7-10	11	UKUPNO	150
11-14	9	11-14	22		392
15-17	6	15-17	23	RANJENI IZ OPĆINE BROD	
UKUPNO	27	UKUPNO	65	Vojnici i policajci	993
				Civili	633
				UKUPNO	1626

Iz ovih nekoliko pokazatelja jasno je da su građanima Slavenskog Broda oduzeta sva prava ljudskoga življenja. Brođanin, poput divljači prepušten razbojničkoj volji, dok ide na posao u tvornicu ili polje, osluškuje odakle lete granate. Svatko u sebi razmišlja da li je ta granata upravljena tamo negdje od nekog nepoznatog ubojice da danas ubije baš njega, ili, što je još strašnije, njegovu djecu. Za njihovu smrt nitko neće znati, pitati, a još manje odgovarati. Uzalud konferencije, uzalud rezolucije! Kada bi netko negdje ubijao dnevno 3-5 pasa, koliko u gradu i selu bude nekažnjeno pobijeno ljudi, zaštitnici životinja bi se podigli i spriječili taj zločin, da ne ostane zapisano da je generacija s kraja 20. st. bila indiferentna prema patnjama ovih dragih životinja. Ali eto, nema tako moćnih zaštitnika ljudi na ovom svijetu! Nešto je trulo, ali ne samo u »državi Danskoj«, i ne samo u Shakespeareovo vrijeme! Takvim su mislima zaokupljeni Brođani, koji su također, neka se nitko ne uvrijedi i iznenadi, stvorenja na sliku i priliku Božju, premda njihov život slični na pasji, a vrijedi manje od pasjeg.

Brođanin sa svojom djecom živi u podrumu. U podrumu se događaju čuda. U podrumu naši liječnici spašavaju živote. U podrumu se događaju dvije najveće tajne ljudskoga života: rađaju se djeca i ljudi umiru. U podrumu se ide u školu, u podrumu se projektira, gradi, spremaju izložbe. Brođani sa strahopoštovanjem izgovaraju tu riječ: podrum. I morali bi ispjevati odu svom podrumu.

Oni koji za sebe tvrde da su »ugroženi«, »goloruki« i »nenaoružani«, ubijaju naše ljude i djecu, ruše naše domove, bolnice, crkve i grobove tenkovima, avionima, topovima, raketama. Ili se to samo nama Brođanima tako čini. Možda ti »ugroženi« i »goloruki«, kao rijetko sveti miljenici Božji, samo dignu svoje ruke k nebu, i »srpski bog« (tako oni kažu), razljučen šalje svoje munje na naše podrum. Bit će da je ovo drugo istina, jer pravedna svjetska diplomacija ne bi dopustila niti da se na psima čine takvi zločini (da ih se npr. trpa u koncentracione logore za pse, ili ne daj Bože, izgladnjuje, ili uništi trećina psećih kuća kao Brođanima), a da ona to ne vidi i zločine ne kazni.

Evo mali Brođanin crveni od stida, jer je umislio da i njegov mali razum i srce mogu nešto dokučiti i osjetiti. Mislio je, naime, da ima trenutaka kada savjesti svih ljudi na svijetu moraju postati samo jedna savjest čovječanstva. Umislio je da je to ovaj trenutak, koji Brođani proživljavaju i koji Hrvatska i Bosna i Hercegovina proživljavaju. Pogriješio je. Priznao svoj grijeh. I stidi se zbog toga.

ZIVERT u. STANISLAV ZR&Z 1991-1992.
STANISLAV ZR&Z, 1992.